

Radicale vernieuwing zorg

Ondersteund door

'Alles ter discussie stellen vraagt wel wat' | Vernieuwingsexpedities

Geplaatst op 25 juni 2018

Vier zorgorganisaties in het hart van de vernieuwingsbeweging zijn bij de start een commitment aangegaan: volledig open zijn en delen wat het betekent om de verpleeghuiszorg radicaal te vernieuwen. De komende tijd openen deze organisaties daarom hun deuren voor andere organisaties in de beweging. Om anderen in het vernieuwen verder te leren kennen, van elkaar te leren. En zo de gedroomde verpleeghuiszorg dichterbij huis te brengen. Sensire beet deze zomer de spits af.

Een prachtige dag in het dorpje Vorden in de Achterhoek. Uit heel het land strijken mensen neer in de plaatselijke 'Herberg'. Verpleegkundigen, verzorgenden, cliëntenraadsleden, managers, bestuurders, mensen uit de plaatselijke buurtzorg, het onderwijs en meer. Sensire heeft als ideaal dat mensen die intensieve verpleegzorg nodig hebben gewoon dorpsbewoner kunnen blijven. En niet geïsoleerd hoeven raken op gesloten afdelingen, afgezonderd van 'het gewone leven' dat zij leefden. Geheel in stijl dus deze 'dorpsbijeenkomst'. Vanuit de Herberg trekken de deelnemers in teams een dag op expeditie door het dorp. Om de banden die zorginstelling Sensire met het dorp aanhaalt aan den lijve te kunnen ervaren. Via workshops in de kerk, het dorpshuis, een school en seniorenwoning.

Expedities Radicale vernieuwing

Daphne Mensink is coördinator Radicale vernieuwing bij Sensire: "Ik doe dat met veel passie en plezier, maar ook met dilemma's en veel vraagtekens. Het woord 'radicaal' houdt je scherp, want het zegt ook: elke keer ben je kritisch naar jezelf. En: wat is nu radicaal, ben je daar mee bezig?" Alle medewerkers bij Sensire hebben op hun expeditie naar Radicale vernieuwing een kompas en een lichtje meegekregen. Het kompas is de visie: dit verpleeghuis is van de bewoner en zijn naasten, die bepalen hier over het leven, wonen en de

zorg. En tweede uitgangspunt van de visie: het is ook een huis van de buurt (en dus niet ontoegankelijk, gesloten en geïsoleerd). Het lichtje is een aanmoediging om tijdens de expeditie, waar je onvermijdelijk met situaties te maken krijgt waar je niet meteen raad mee weet, een lichtje op te kunnen steken. Om raad te kunnen vragen: “durf te vragen en antwoorden kunnen jouw kant opkomen”. Dit motto stond de hele dag centraal, werd bijvoorbeeld duidelijk uit de héél levendige gesprekken die klonken in de straten van Vorden. Of tijdens de speedlunch waar druk uitgewisseld werd en afspraken gemaakt werden.

‘Buurt maken’

De buurt betrekken bij een verpleeghuis, hoe doe je dat dan? De dochter van een mevrouw die in een verpleeghuis woonde vertelt hoe het zo kwam dat zij in de rouwadvertentie van haar moeder het dorp bedankte voor hun enorme steun. “Mijn moeder was ondanks haar Alzheimer tot het eind vooral degene die zij als *mens* was. Mensen in het dorp bleven haar bejegenen en benaderen als vrouw, en met haar heel eigen en unieke levensgeschiedenis. Ondanks het ook heel eigen, nieuwe onvoorspelbare gedrag dat ze kon vertonen. En dat gaf mij als naaste ook een heel volwaardig gevoel.” Op de vraag of mensen ook niet raar kunnen kijken en omgaan met iemand als haar moeder die dingen heel anders doet dan normaal door de dementie, stelt de dochter de vraag: Maar wat is normaal? Ik legde gewoon aan winkeliers uit dat ze heel anders winkelde dan voorheen. Met als resultaat: veel begrip, respect en meebewegen met mijn moeder en haar ziekte.

Zeggenschap naasten

De grote inzet van naasten van bewoners is ook te zien in de familieraden waar Sensire mee is gaan experimenteren. “De organisatie moet voldoen aan wet- en regelgeving, maar het gaat om de behoeften van bewoners en verwanten”, weet de betrokken Sensire-adviseur. Familie-overleggen over vooral abstract beleid zijn na twee jaar verworpen tot levendige formele én informele huiskameroverleggen. Waar familie, in samenspraak met personeel, directer en betrokkener zeggenschap uitoefent op praktische alledaagse dingen. Zo is de inrichting van huiskamers samen aangepakt maar ook hoe zorgplannen opgesteld worden. Laagdrempeliger contact maakt het nu voor bewoners, naasten en personeel makkelijker om wensen en behoeften van bewoners, naasten en zelfs medewerkers beter te adresseren. En met een veel groter netwerk; met de beschikking over meer middelen. Zo worden ook dagjes weg en culturele uitstapjes makkelijker georganiseerd.

Alles ter discussie stellen vraagt wel wat

Dit vergde een grote omslag in de werkwijze van Sensire. Klanten álle aspecten van het wonen en de zorg tegen het licht laten houden voor maximale eigen regie, was voor familie én medewerkers zacht gezegd niet vanzelfsprekend. En na het concreet verbeteren van zo’n 40 eerste onderwerpen die familieleden inbrachten, gaat het leven door. Het gaat dus vooral om het werken met elkaar aan ‘een doorgaand gesprek’. En een cultuur van betrokkenheid en zeggenschap. Sensire is medewerkers hiervoor ook meer gaan ondersteunen om hen te helpen met familie samen te werken. Hoe ga je bijvoorbeeld om met boze naasten? Of met vragen, waarop je niet direct een antwoord weet?

‘Vrijheid, niet veiligheid voorop’

Sensire wordt zich sinds het radicale vernieuwen steeds bewuster dat het vernieuwen niet vooral zit in het afschaffen van regels om te komen tot de gedroomde verpleeghuiszorg. Aan concrete voorbeelden en mogelijkheden om de dromen waar te maken lijkt geen tekort. Waar vooral de uitdaging zit, is in de mindset van betrokkenen – om gewoontes waarmee dingen gedaan worden te kunnen veranderen. En dat kunnen deelnemers van andere organisaties beamen. Bewoners blijken de afgelopen jaren bijvoorbeeld veel meer en zelfstandiger buiten gesloten verpleeghuisafdelingen te kunnen gaan en staan dan gedacht, naar tevredenheid van familie. Waarom gebeurt dat dan niet vaker, terwijl bewoners soms ook op ramen bonken en onrustiger worden en zo meer zorg krijgen? Angst voor incidenten. Risico's willen kunnen uitsluiten. Een heel aantal organisaties zijn vastberaden, dat het leven niet om risico's mijden gaat, en dat zorgen voor kwaliteit van leven van mensen ook gaat om risico's nemen. Durf, om mogelijk te kunnen maken wat nu (nog) niet kan. Verpleegkundige: “deze beweging helpt daarbij.”

Meer info

Een columnist maakte een column van de dag, die is [hier te lezen](#).

In de ochtend van de werkconferentie was op de radio van Omroep Gelderland een interview te beluisteren met Sensire-projectleider Radicale vernieuwing Daphne Mensink. In het regionale huis aan huisblad verscheen ook een artikel over de dag. Dat is [hier te lezen](#).

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Samenwerken vanuit een gedeelde visie](#), [Knellende regels](#), [Vrijheid en veiligheid voor levensgeluk cliënten](#), [Ambassadeurs](#), [Ervaringen van bewoners, naasten en medewerkers](#)

Trefwoorden: [Ambassadeur](#), [Bewoners](#), [Buurtbewoners](#), [Coördinatoren](#), [Eigen regie](#), [Medewerkers](#), [Naasten](#), [Projectleiders](#), [Radicale vernieuwing in Zorg en Zeggenschap](#), [Regels](#), [Sensire](#), [Van regels naar relaties](#), [Vrijwilligers](#), [Winkeliers](#)